

I. ČÁST

MATYLDA

Své sestře Vilemině jsem jasně řekl, že tohle po mně rozhodně chtít nemůže. Jsem sklář, a ne kronikář. Pobaveně se usmála a opáčila: „Milý Ambroži, a já snad jsem kronikářka? A vidíš, psala jsem naši rodinnou kroniku skoro deset let. A to při vši té práci, kterou mám s plátenictvím a dvěma bělidly.“

Chabě jsem namítl, že i já mám svou práci. Postavil jsem Akátovou huť a starám se o dvě děti. Dál jsem se nedostal, protože mne zavalila tolika argumenty, že jsem nakonec rezignoval a nechal si v Kamenici na zámku svázat novou nepopsanou knihu.

Když jsem o svém úkolu přemýšlel, napadlo mě, že to zase nemusí být úplně marné. Přečetl jsem všechno, co Vilemína napsala. Samozřejmě je to slovo od slova pravda, ale přece jen něco tomu chybí. I když jsem o pět let mladší a rozhodně nemám takové styky jako ona, došlo mi hned, že se žena dívá na život jinak než my muži. Ve své kronice vypráví spoustu věcí, které by mne vůbec nenapadly zapsat, ale obráceně některé, podle mne zajímavé, tam chybějí. Tohle musím rozhodně napravit.

Nezačal jsem pochopitelně psát hned, protože jsem si chtěl všechno rozmyslet. Já nejsem zbrklý jako má starší a jinak velice chytrá sestra. Na kronikářskou práci jsem se pořádně připravil, a proto otevírám tuto knihu až na jaře roku Páně tisícího sedmístého třicátého pátého. Všiml jsem si, že všichni, kteří přede mnou kroniku našeho rodu Heřmanů psali, neopomněli nikdy zmínit důležité události, které se v zemi staly. Já sice nemám takový přehled jako oni, ale pokusím se to dělat stejně.

Na prvním místě musím konstatovat, že se už třetím rokem válčí o osiřelou polskou královskou korunu. Nepřátelé byli tradiční. Na jedné straně naši Habsburkové s Pruskem a Ruskem, kteří společně podporovali saského kurfiřta Fridricha Augusta, a proti nim Francie, Španělsko a Sardinské království. Ti hájili zájmy Stanislava Leszczyňského, kterého si zvolila polská šlechta, ale tohle jejich nepřátelé odmítali uznat. A jak už to tak bývá, právě on nakonec musel na trůn rezignovat a vlády se ujal saský kurfiřt.

To říkám jen proto, aby bylo zřejmé, že je v politice těžké ohánět se spravedlností. Války se vedou výhradně kvůli moci, i když se o důvodech hovoří plamenně a vlastenecky a obě strany tvrdí, že byly vyprovokovány a je jejich svatou povinností umírat pro pravdu. Proto jsou nám, prostým lidem, zájmy panovníků a války lhostejné, pokud se samozřejmě nebojuje někde poblíž nás. Ale to bych se ve svém vyprávění dostal úplně jinam.

Ovšem koncem toho roku, kdy jsem kroniku začal psát, válka chválabohu skončila. I když habsburský dvůr slavil vítězství, my na kamenickém panství jsme se o té slávě dozvěděli, až když už bylo dávno po všem. Farář nás při mši vyzval k modlitbám na znamení díkůvzdání a uspořádal sbírku na ty, kteří byli ve válce zmrzačení.

Touhle událostí jsem chtěl svůj úvod čtvrtého dílu naší rodinné kroniky uzavřít, ale Vilemína si můj text přečetla a pokárala mne, že takhle prý vyprávění odbývat nesmím. Copak stačí jen podočknout, že skončila válka? V první řadě bych měl říci, co děláme my, potomci Ignáce Heřmana, díky němuž žijeme v severních Čechách.

S Vileminou se nejde hádat. A tak jsem dopsal, že se můj děd, sklář jako já, i když byl mnohem lepší, před padesáti lety přistěhoval ze Šumavy. Znal tajemství, jak se taví čiré křišťálové sklo, a díky němu jsme zbohatli. Jenže dneska se takové sklo taví úplně všude.

Jeho nejstarší syn Leopold získal výhodným sňatkem Falknovskou huť, zbohatl, ale o všechno přišel a zemřel na ošklivou nemoc v Itálii. Moje babička jednou ve slabé chvíli řekla, že nezasloužené získané bohatství nikomu štěstí nepřinese. Jak to myslela, to jsem